

AANVULLING

DER

W E T

van 20 Julij 1870, S. 131, C. V. 139,

TOT REGELING VAN HET

VEEARTSENIJKUNDIG

Staatstoezigt

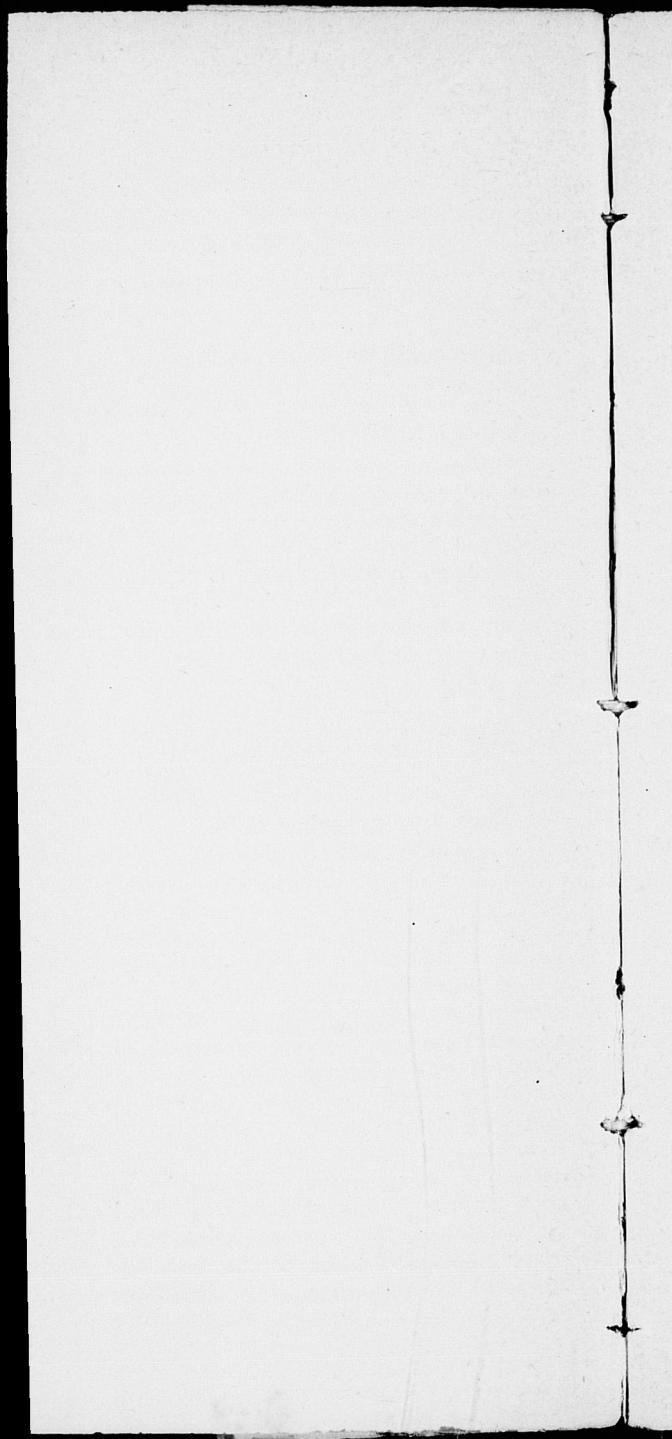
EN DE

VEEARTSENIJKUNDIGE POLITIE,

tot 1° September 1874.

Tweede druk.

ZWOLLE,
W. E. J. TJEENK WILLINK.
1874.

BESLUIT van 17 April 1874, S. 59, houdende bepalingen tot beteugeling der longziekte onder het rundvee.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Overwegende, dat het tot beteugeling der longziekte onder het rundvee noodzakelijk is bepalingen vast te stellen omtrent inenting en vervoer ter afzondering van rundvee, van deze ziekte verdacht;

Gezien art. 15 der wet van 20 Julij 1870 (Staatsblad N°. 131);

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van 7 April 1874, N°. 360, 9de afdeeling;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 April 1874, N°. 8);

Gelet op het nader rapport van Onzen voornoemden Minister, van 15 April 1874, litt. L., 9de afdeeling;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Zoodra een stuk rundvee door longziekte is aangetast, is de eigenaar, houder of hoeder verplicht al het rundvee, hetwelk dientengevolge in verdachten toestand is geraakt, door een geëxamineerden veearts te doen inenten.

Ter voldoening der kosten van inenting zal voor elk dezer runderen de som van vijftig centen uit 's Rijks schatkist worden uitbetaald.

Indien geen geschikte entstof voorhanden is, ter beoordeeling van den districtsveearts, verleent de burgemeester uitstel der inenting totdat die stof aanwezig is. De districtsveearts voorziet den veearts, met de inenting belast, zoodra mogelijk van goede entstof.

2. Indien van longziekte verdacht rundvee in de weide niet voldoende kan worden afgezonderd, ter beoordeeling van den districtsveearts, moet

het, onder de op advies van dezen door den burgemeester te bepalen voorzorgen, naar een stal of ander gebouw worden vervoerd en aldaar afgezonderd blijven tot na den afloop van den termijn, vermeld in art. 5 van het Koninklijk besluit van 30 October 1872 (Staatsblad N°. 105).

3. Ons tegenwoordig besluit treedt in werking op den vijfden dag na de afkondiging in het Staatsblad en in de Staatscourant.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het Staatsblad en gelijktijdig in de Staatscourant zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, 17 April 1874.

(get.)

WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

GEERTSEMA.

(Uitgeg. 21 April 1874.)

WET van 8 Julij 1874, S. 98, tot regeling van de uitoefening der veeartsenijkunst.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is de uitoefening der veeartsenijkunst bij de wet te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 1. Uitoefening der veeartsenijkunst, waaronder de wet het verleenen van genees- en heilkundigen raad of bijstand voor vee als bedrijf verstaat, is alleen geoorloofd aan hen, die, na afgelegd examen hier te lande, eene akte van bevoegdheid tot die uitoefening hebben verkregen.

Uitoefening der verloskunst van het vee en het

doen van heilkundige operatiën op gezond vee zijn, met uitzondering van inenten, aan ieder geoorloofd.

2. Wij behouden Ons voor, personen, die na afgelegd examen in een ander Rijk de bevoegdheid tot uitoefening der veeartsnijkunst in haren geheelen omvang hebben verkregen, tot uitoefening daarvan hier te lande toe te laten. De bepalingen dezer wet zijn alsdan op hen van toepassing.

3. Zij, die eene akte van bevoegdheid als veearts bezitten, zijn bevoegd, ten behoeve van vee, de geneesmiddelen, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken volgens art. 30 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 61) aangewezen, ook beneden de hoeveelheid te verkoopen, daarbij voor elk dier middelen bepaald.

Behalve ten behoeve van het door hen behandelde vee, verkoopen zij geene vergiftige zelfstandigheden, dan aan veeartsen of op hun voorschrift, of wel op schriftelijke en onderteekende aanvraag, aan andere, doch bij hen bekende, personen.

De vergiftige zelfstandigheid wordt afgeleverd in een verzegeld voorwerp, waarop, nevens den naam, het woord *vergift* duidelijk staat uitgedrukt.

§ 2. VAN DE VEEARTSEN.

4. Alvorens de praktijk uit te oefenen, doen de veeartsen hunne akte van bevoegdheid viseren door den districts-veearts in den kring, waar binnen zij zich wenschen te vestigen. Dit visum wordt kosteloos verleend.

Zij geven, op vertoon van de geviseerde akte van bevoegdheid, aan de burgemeesters der gemeenten, waarin zij praktijk wenschen uit te oefenen, kennis van hun voornemen.

5. Zij, die gebruik maken van de bevoegdheid hun bij art. 3 verleend, voorzien de voorwerpen, waarin zij geneesmiddelen afleveren, van een door hen onderteekend en gedagteekend opschrift, houdende aanwijzing van den eigenaar, houder of hoeder en van de soort van het dier, waarvoor het middel bestemd is. De wijze van gebruik wordt daarbij vermeld met bijvoeging van het woord *vergift*, wanneer het geneesmiddel vergiftige bestanddeelen bevat. In dit geval wordt het opschrift op rood papier geschreven.

6. Zij schrijven in een register elke aflevering van geneesmiddelen in art. 3 bedoeld, met vermelding van den dag waarop, en van den persoon ten behoeve van wiens vee de aflevering is gedaan.

De districts-veearts is bevoegd van des morgens 7 tot des avonds 9 uur de woningen van de veeartsen in zijn district binnen te treden, ten einde inzage te nemen van dit register, dat, des gevoerd door den veearts aan hem vertoond moet worden.

Het wordt gedurende twintig jaren bewaard en bij overlijden van den veearts door zijne erfgenamen aan den districts-veearts gezonden, die voor de verdere bewaring zorg draagt.

7. Zij, die gebruik maken van de bevoegdheid hun bij art. 3 verleend, bewaren de vergiften, door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, krachtens art. 7 der wet van den 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 61) aangewezen, in ééne of meer voor de bewaring van vergiften uitsluitend bestemde en afgesloten kasten. Op deze zoowel als op de voorwerpen, waarin vergiften bevat zijn, moet het woord *vergift* duidelijk vermeld worden. Een sleutel van die kasten berust bij den eigenaar; een tweede verzegelde sleutel is steeds ten zijnen huize voorhanden.

Bij overlijden van of bij het verlaten der praktijk door een der in dit artikel bedoelde veeartsen, worden de sleutels der vergiftkast binnen 24 uren door de erfgenamen of den bewindvoerder of bij ontstentenis van dezen door de huisgenooten ter hand gesteld aan den burgemeester der gemeente. Wordt de vergiftkast door een anderen veearts overgenomen, dan worden dezen de sleutels ter hand gesteld.

8. Bij het verkoopen in het openbaar van de in art. 3 dezer wet bedoelde geneesmiddelen, mogen de vergiftige zelfstandigheden alleen worden verkocht aan apothekers, aan geneeskundigen tot het leveren van geneesmiddelen bevoegd, en aan veeartsen.

De verkoop geschiedt niet, dan na minstens vijf dagen voorafgegane schriftelijke kennisgeving aan den districts-veearts.

9. De in art. 7 dezer wet bedoelde vergiften

moeten, des gevorderd, door den veearts aan den districts-veearts worden vertoond, die bevoegd is te dien einde tusschen 7 uur des morgens en 9 uur des avonds de woningen van de veeartsen in zijn district binnen te treden.

10. Blijkt bij onderzoek dat niet voldaan is aan eene of meer der bepalingen van de artt. 6, 7 of 8, dan maakt de districts-veearts daarvan proces-verbaal op.

11. De veeartsen zijn verplicht onverwijld aan den districts-veearts in den kring, waar binnen hunne woonplaats gelegen is, en aan den burgemeester der gemeente, waar het geval plaats had, kennis te geven van alle door hen opgemerkte veeziekten, die besmetting van vee of van menschen kunnen veroorzaken of op andere wijze gevaarlijk voor den gezondheidstoestand van den mensch of van den veestapel kunnen worden.

§ 3. STRAFBEPALINGEN.

12. Met gevangenisstraf van 7 dagen tot ééne maand en geldboete van *f* 50 tot *f* 200 te zamen of afzonderlijk wordt gestraft degene, die de veeartsenijkskunst, zonder daartoe bevoegd te zijn, uitoefent.

Overtreding van het tweede of derde lid van art. 3, van de artt. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 18 of 19 dezer wet en weigering door de veeartsen om den districts-veearts in hunne woning toe te laten, wordt gestraft met geldboete van *f* 5 tot *f* 50.

Bij herhaling van eene der in de vorige zinsnede bedoelde overtredingen binnen twee jaren na de eerste veroordeeling, kan de boete tot het dubbele gebracht en daarenboven eene gevangenisstraf van 3 tot 8 dagen opgelegd worden.

13. Art. 463 van het Strafwetboek en art. 20. der wet van 29 Junij 1854 (Staatsblad N°. 102) zijn toepasselijk op de misdrijven, voorzien bij art. 12.

§ 4. OVERGANGSBEPALINGEN.

14. Zij, die vóór het in werking treden dezer wet een diploma van veearts aan de Rijksveeartsenijkschool hebben verkregen, blijven bevoegd tot uitoefening der veeartsenijkskunst.

15. Aan allen, die gedurende de laatste 10 ja-

ren vóór het in werking treden dezer wet een patent hadden als veearts, zonder een diploma van veearts te bezitten, blijft de uitoefening der veeartsenijkunst vergund, indien zij zich binnen drie maanden na het in werking treden dezer wet met een daartoe strekkend verzoekschrift tot Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken wenden. Bij dit verzoekschrift moeten zij een bewijs overleggen, dat zij gedurende den in den eerste zinsnede van dit artikel vermelden termijn een patent als veearts hebben gehad.

Daarna wordt hun een bewijs van toelating tot de uitoefening der veeartsenijkunst uitgereikt.

16. Zij, die vóór den 1^{en} Mei 1874 als veearts gepatenteerd zijn, zonder een diploma als veearts te bezitten, blijven tot de uitoefening der veeartsenijkunst gedurende nog twee jaren na het in werking treden dezer wet bevoegd.

Om tot de verdere uitoefening dier kunst in haren geheelen omvang vergunning te bekomen, moeten zij met goed gevolg het nader te vermelden examen hebben afgelegd.

Bij hunne aanvraag tot het afleggen van dit examen moeten zij een bewijs overleggen, dat zij voor 1 Mei 1874 een patent als veearts hebben gehad.

Het examen wordt afgenomen door eene commissie, waarvan de leden en uit dezen de voorzitter en de secretaris door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken worden benoemd. Het programma van dit examen, alsmede de plaats waar en de tijd wanneer het zal worden afgenomen wordt door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken vastgesteld.

Het examen loopt hoofdzakelijk over de ziekte- en geneesleer der besmettelijke veeziekten, alsmede over de middelen, waardoor hare verspreiding kan worden tegengegaan. Aan hem, die dit examen op voldoende wijze afgelegd heeft, wordt een bewijs van toelating tot uitoefening der veeartsenijkunst uitgereikt.

17. Het bepaalde in de artt. 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11 is ook van toepassing op hen, die volgens art. 14 bevoegd zijn tot uitoefening der veeartsenijkunst of volgens de artt. 15 en 16 tot die uitoefening zijn toegelaten.

18. Zij, die bij de invoering van deze wet een diploma van veearts bezitten of dit krachtens het bepaalde in art. 16 der wet, regelende het onderwijs in de veeartsenijkunde en de voorwaarden tot verkrijging van het diploma van veearts, verkrijgen, zijn verplicht op straffe van verlies hunner bevoegdheid dit binnen drie maanden te doen viseren door den districts-veearts in den kring, waarin zij wonen, en verder te voldoen aan het bepaalde bij art. 4 dezer wet.

Zij, die volgens artt. 15 of 16 een bewijs van toelating tot uitoefening der veeartsenijkunst hebben verkregen, doen, alvorens de praktijk uit te oefenen, hun bewijs van toelating viseren door den districts-veearts in den kring, waarin zij zich wenschen te vestigen.

19. Allen, die volgens de artt. 15 of 16 toegelaten zijn tot uitoefening der veeartsenijkunst, geven onder vertoon van hunne geviseerde bewijzen van toelating, aan de burgemeesters der gemeenten, waarin zij praktijk wenschen uit te oefenen, kennis van hun voornemen.

§ 5. SLOTBEPALINGEN.

20. Door het woord vee worden in deze wet aangeduid eenhoevige en herkaauwende dieren, de varkens en de honden.

21. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip. (1)

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Montreux, 8 Julij 1874.

(get.) WILLEM.

De Minister van Binnenlandsche Zaken

(get.) GEERTSEMA.

(*Uitgeg. 17 Julij 1874.*)

(1) Dit tijdstip is bij besluit van 10 Augustus 1874, S. 118 bepaald op 1 September 1874.

WET van 8 Julij 1874, S. 99, tot regeling van het onderwijs in de veeartsenijkunde en van de voorwaarden tot verkrijging van het diploma van veearts.

WIJ WILLEM III, ENZ.

Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is het onderwijs in de veeartsenijkunde en de voorwaarden tot verkrijging van het diploma van veearts bij de wet te regelen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

§ 1. VAN DE RIJKS-VEEARTSENIJSCHOOL.

Art. 1. Er wordt van Staatswege onderwijs gegeven in de veeartsenijkunde aan eene Rijks-veeartsenijschool. Deze school is bestemd tot opleiding van veeartsen.

De kosten komen ten laste van het Rijk, de baten worden in 's Rijks schatkist gestort.

2. Aan de Rijks-veeartsenijschool wordt onderwijs gegeven in:

- 1°. natuurkunde;
- 2°. scheikunde;
- 3°. natuurlijke historie (plant-, dier-, delfstoffen aardkunde);
- 4°. kennis der voeder-, vergift- en artsenijsplanten en artsenijswaren kennis;
- 5°. ontleedkunde der huisdieren;
- 6°. weefselleer en physiologie der huisdieren;
- 7°. natuurlijke historie, leer van het uitwendig voorkomen (zoogenaamde extérieur) en raskennis der huisdieren:
- 8°. gezondheidsleer der huisdieren en veeteelt;
- 9°. kennis van den hoof en het hoofbeslag;
- 10°. ziektekundige ontleedkunde der huisdieren;
- 11°. algemeene en bijzondere ziektekunde en geneesleer der huisdieren;
- 12°. heelkundige ontleedkunde, heelkunde, ope-

ratie- en verbandleer der huisdieren en leer der
hoefziekten;

13°. verloskunde der huisdieren;

14°. veeartsenijkundige geneesmiddelleer en ver-
giftleer;

15°. veeartsenijkundige kliniek en artsenijsmeng-
kunde;

16°. geregtelijke veeartsenijkunde en veeartsenij-
kundige politie;

17°. geschiedenis en litteratuur der veeartsenij-
kunde.

3. Het bepaalde in de artt. 5, 13, 14, 17,
29, 31, 32 en 33 der wet van 20 Julij 1870
(Staatsblad N°. 131) is niet van toepassing op het
terrein van 's Rijks veeartsenijschool.

4. Het onderwijs wordt gegeven door leeraren
en onderwijzers. De geheele cursus duurt vier
jaren. In de vakken, waarover het bij art. 9
vermelde natuurkundig examen loopt, wordt on-
derwijs gegeven in de twee eerste en in die,
waarover het bij art. 10 bepaalde veeartsenijkun-
dig examen loopt, wordt onderwijs gegeven in de
twee laatste studiejaren. De geschiedenis en litte-
ratuur der veeartsenijkunde worden in het laatste
studiejaar behandeld.

Niemand wordt als leerling tot 's Rijks veeart-
senijschool toegelaten, die niet bij examen de blijken
heeft gegeven de voorbereidende kundigheden te
bezitten, vereischt om met vrucht de lessen te
kunnen bijwonen. De vakken, waarover dat exa-
men loopt, de verdere vereischten tot toelating
van leerlingen, de regeling van het onderwijs en
de verpligtingen van de leeraren en de onderwij-
zers, alsmede de werkring en bevoegdheid van
den directeur en van den raad van bestuur, hunne
betrekking tot het overige personeel en de inwendige
regeling der school, worden bij algemeenen maat-
regel van inwendig bestuur geregeld.

5. Het bestuur der school is opgedragen aan
eenen directeur en eenen raad van bestuur, zamen-
gesteld uit de leeraren der school.

6 De directeur, de leeraren en onderwijzers
worden door Ons benoemd, geschorst en ontslagen.
Zij genieten eene jaarlijksche bezoldiging uit 's Rijks
kas; de directeur geniet daarenboven vrije woning

of ontvangt eene schadeloosstelling, daarvoor door Ons te bepalen.

7. Voor den directeur en de leeraren komt, voor de berekening van hun pensioen, als dienstdtijd mede in aanmerking de tijd, dien zij, krachtens eene vaste aanstelling van Ons, Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken of van een gemeentebestuur ontvangen, als onderwijzer bij eene inrigting van openbaar onderwijs hebben doorgebracht.

§ 2. VAN DE VOORWAARDEN TOT VERKRIJGING
VAN HET DIPLOMA VAN VEEARTS.

8. Het diploma van veearts wordt verkregen door het met goed gevolg afleggen van:

- a. een natuurkundig examen, en
- b. een veeartsenijkundig examen.

9. Het natuurkundig examen betreft zoowel de theorie als de praktijk. Het theoretisch gedeelte betreft de vakken, genoemd in art. 2, onder 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8 en 9; het praktisch gedeelte de vakken, genoemd in art. 2, onder 4, 5 en 9.

10. Het veeartsenijkundig examen betreft zoowel de theorie als de praktijk. Het theoretisch gedeelte betreft de vakken, genoemd in art. 2, onder 10, 11, 12, 13, 14 en 16; het praktisch gedeelte de vakken, genoemd in art. 2, onder 12, 13 en 15, en toegepaste leer van het uitwendig voorkomen (extérieur) der huisdieren, benevens de voederkennis.

Om tot het veeartsenijkundig examen te worden toegelaten, wordt gevorderd, behalve het bewijs dat de candidaat het natuurkundig examen met goed gevolg heeft afgelegd, eene verklaring van den directeur der Rijks-veeartsenijsschool of van een tot uitoefening van de veeartsenijkunde bevoegden persoon, dat de candidaat gedurende minstens twee jaren de genees- en heilkundige behandeling van zieke dieren gevolgd heeft, alsmede dat hij, in tegenwoordigheid van een veearts, bij de grootere huisdieren (paard of rund) minstens tien gewone verlossingen bijgewoond en minstens twee buitengewone verlossingen verrigt heeft.

11. Vrijgesteld van het examen:

1°. in de vakken, genoemd in art. 2, onder 1 en 2, ziju zij, die het getuigschrift bezitten

van met goed gevolg afgelegd examen, vermeld in art. 57 van de wet van 2 Mei 1863 (Staatsblad N°. 50);

2°. in de vakken, genoemd in art. 2, onder 1, 2 en 3, en van dat in artsenijwarenkennis, zij, die met goed gevolg het natuurkundig examen hebben afgelegd volgens art. 4 der wet van den 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 59), of die volgens art. 8 derzelfde wet de bevoegdheid van hulp-apotheker bezitten, alsmede zij, die aan eene Nederlandsche hoogeschool den graad van candidaat in de geneeskunde hebben verkregen;

3°. in de vakken, genoemd in art. 2, onder 1, 2, 3 en 4, zij, die volgens art. 9 der wet van 1 Junij 1865 (Staatsblad N°. 59) de bevoegdheid van apotheker bezitten.

12. Het natuurkundig examen wordt ten minste eenmaal 's jaars afgenomen door den directeur en de leeraren van 's Rijks veeartsenijschool. Deze kunnen zich daarbij door de onderwijzers doen bijstaan.

Het veeartsenijkundig examen wordt ten minste eenmaal 's jaars afgenomen door eene commissie, waarvan de leden, en uit dezen de voorzitter en de secretaris, voor drie achtereenvolgende jaren door Ons worden benoemd.

Voor ieder lid wordt door Ons een plaatsvervanger benoemd.

De leden van deze commissie genieten reis- en verblijfkosten en vacatiegeld door Ons te bepalen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt den tijd en de plaats van het zamenkomen der commissie.

13. Aan hem, die met goed gevolg het examen volgens art. 9 heeft afgelegd, wordt kosteloos een diploma uitgereikt. Voor het diploma van veearts, verkregen na met goed gevolg afgelegd examen volgens art. 10, wordt in de schatkist gestort f 20.

14. De examens worden in het openbaar gehouden, met uitzondering van die in de verloskunde, de operatieleer en de kliniek, welke alleen kunnen bijgewoond worden door hen, die daartoe vergunning bekomen van den voorzitter der commissie met het afnemen van het examen belast.

15. De commissie van examen zendt uiterlijk

binnen eene maand na afloop harer werkzaamheden een verslag van haren arbeid aan Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken.

§ 3. OVERGANGSBEPALING.

16. Aan de leerlingen, die vóór het in werking treden dezer wet tot 's Rijks veeartsenijschool zijn toegelaten, kan, op hun verlangen, na een met goed gevolg afgelegd examen op de tot dusver gevolgde wijze, een diploma als veearts worden uitgereikt.

§ 4. SLOTBEPALING.

17. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip. (1)

Lasten en bevelen, dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst, en dat alle ministeriële departementen, autoriteiten, collegiën en ambtenaren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven te Montreux, 8 Julij 1874.

(get.)

WILLEM.

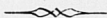
De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

GEERTSEMA.

(*Uitgeg. 17 Julij 1874.*)

(1) Dit tijdstip is bij besluit van 10 Augustus 1874, S. 118, bepaald op 1 September 1874.

Bij W. E. J. TJEENK WILLINK te Zwolle,
is verschenen:

LUTTENBERG'S

Chronologische Verzameling

VAN WETTEN EN BESLUITEN,

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden,

2^e, geheel omgewerkte druk d. jaarg. 1813—1870,

*Waarin o. a. alle in het Staatsblad
opgenomen wetten.*

DOOR

L. N. SCHURMAN,

Secretaris der Gemeente Zwolle, en

G. D. SWANENBURG DE VEIJE,

Commies ter Provinciale Griffie van Overijssel.

Deel I (1813—30) ing. f 5.40, gebonden in
echt chagrijn f 6.65.

Deel II (1831—50) ing. f 7.35, gebonden in
echt chagrijn f 8.60.

Van Deel III is de 3^e aflev. ter perse.

In de *Bijdragen kennis Staats-, Provinciaal-
en Gemeentebestuur XVIII*: 3, leest men:

„Van LUTTENBERG'S „bekende Chronologische
Verzameling” waren sommige jaargangen, reeds
sedert eenigen tijd, niet meer in den handel ver-
krijgbaar. De uitgever heeft begrepen, in die
leemte te moeten voorzien, niet door een herdruk
van de uitverkochte deelen alleen, maar door eene
nieuwe uitgave van het geheele werk. Er waren
verschillende redenen, die dit geraden maakten.

Sedert 1841, toen de eerste jaargang in het
licht verscheen, is er op het gebied onzer wet-
geving zoo veel nieuws tot stand gekomen, dat
er nagenoeg in elk deel nieuwe aantekeningen
en aanwijzingen noodig waren, om de vroegere
en latere wetten en besluiten met elkander in
verband te brengen; en aan den anderen kant
zoo veel afgeschaft en gewijzigd, dat een letterlijke
herdruk van alles, wat in de vroegere uitgaaf
was opgenomen, geen nut kon hebben. Eene
omwerking scheen dus de voorkeur te verdienen
boven eene nieuwe oplage. De Heer SCHURMAN,
die, zooals bekend is, de taak van LUTTENBERG,
na diens dood, heeft voortgezet, toonde zich, in
vereeniging met den Heer SWANENBURG DE VEIJE
bereid, ook dezen nieuwen arbeid op zich te nemen.
Van den „tweeden geheel omgewerkten druk,”

der Verzameling, door deze beide heeren bezorgd, liggen thans reeds acht afleveringen, niet minder dan vijf en twintig jaren (1813—1838) omvattende, voor ons. Het blijkt daaruit, dat de belofte, in het Prospectus gedaan, gehouden wordt; de nieuwe uitgaaf zal minder dan een derde hebben van den omvang der vorige. Dit voordeel, reeds op zich zelf groot, wordt nog grooter, omdat die mindere omvang van zelf ook een minderen prijs ten gevolge heeft. De voorwaarden van inteekening, op den omslag der eerste aflevering vermeld, zijn thans zoo billijk mogelijk. En voor zoover wij nu reeds oordeelen kunnen, is aan de beknoptheid de volledigheid niet opgeofferd. Wij hebben althans nog niet bespeurd, dat eenig in de vorige uitgaaf opgenomen stuk van blijvende waarde thans is weggelaten. Wat in den nieuwen druk niet is opgenomen, is of vervallen of afgeschaft, of kon, als alleen van tijdelijk of plaatselijk belang, zonder schade gemist worden. En van dergelijke stukken is dan nog, voor zooveel zij althans in het Staatsblad zijn opgenomen, meestal een beknopt verslag van den inhoud gegeven. Ook de aantekeningen en verwijzingen komen ons, over het geheel, voor, met zorg bewerkt te zijn. Trouwers wij weten, wat wij in dit opzicht van den Heer SCHUURMAN mogen verwachten. Men heeft wel eens geklaagd, dat hij, in de vorige uitgave, met zijne aantekeningen wat al te spaarzaam was. Maar het bewerken van eene tweede uitgave van eene Verzameling als deze gaat, uit den aard der zaak, met minder groote bezwaren gepaard, dan het bewerken der eerste. Wij mogen er dus op rekenen, dat ook in dit opzicht de nieuwe druk de voorkeur zal verdienen boven den vorigen.

Een eigenlijke beoordeeling van een boek als dit is natuurlijk niet te schrijven, de leemten, die er in zijn mogen, worden niet terstond, bij eene vluchtige inzage, maar eerst langzamerhand, bij het dagelijksch gebruik, opgemerkt. Voor het oogenblik hebben wij dan ook tegen deze tweede uitgaaf der Verzameling geene enkele ernstige grieven.....

De spoed, waarmede de acht eerste afleveringen elkander zijn opgevolgd, en de verzekering van den uitgever, dat de copie nagenoeg gereed ligt, geven ons recht te vertrouwen, dat het werk in betrekkelijk korten tijd compleet zal zijn. Ook voor het debiet is het wenschelijk, dat dit vertrouwen niet beschaamd worde. Wanneer de uitgever daarvoor zorg draagt, gelooven wij dat hij er op rekenen mag, dat "deze nieuwe uitgaaf dezelfde belangstelling zal wekken als de vroegere." Immers eene verzameling als deze voorziet, als zij ten einde toe goed bewerkt wordt, in eene wezenlijke behoefte.

F(ruin)."

